

них ознак. Вона найбільш повно охоплює всі види поточних зобов'язань та дає можливість їх точного та об'єктивного відображення в обліку та фінансовій звітності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Орлов І.В. Сутність поняття «зобов'язання»: аналіз наукових джерел / І.В. Орлов // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія «Економічні науки». – 2010. – № 1(51) – С. 90–93.
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України № 20 від 31.01.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085-00>.
3. Петренко Н.І. Бухгалтерський облік поточних зобов'язань: категорії, поняття, терміни / Н.І. Петренко // Вісник ДДМА. – 2012. – № 1 – С. 184–189.
4. Пташник А.М. Класифікація поточних зобов'язань визнаними у праві та бухгалтерському обліку / А.М. Пташник // Вісник ЖДТУ. – № 3(53). – С. 215–217.
5. Расенко В.М. Особливості класифікації зобов'язань підприємств / В.М. Расенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 2. – С. 163–170.

УДК 657

Мокринська З.В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного авіаційного університету*

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В КИТАЇ

Статтю присвячено особливостям ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності у Китаї. Досліджено історичний розвиток та формування сучасної бухгалтерської системи Китаю. Визначено вплив Міжнародних стандартів фінансової звітності на формування національних стандартів бухгалтерського обліку.

Ключові слова: бухгалтерський облік, фінансова звітність, Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), китайські стандарти бухгалтерського обліку, конвергенція.

Мокринская З.В. ОСОБЕННОСТИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В КИТАЕ

Статья посвящена особенностям ведения бухгалтерского учета и формирования финансовой отчетности в Китае. Исследовано историческое развитие и формирование современной бухгалтерской системы Китая. Определено влияние Международных стандартов финансовой отчетности на формирование национальных стандартов бухгалтерского учета.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, финансовая отчетность, Международные стандарты финансовой отчетности (МСФО), китайские стандарты бухгалтерского учета, конвергенция.

Mokrynska Z.V. PECULIARITY OF ACCOUNTING IN CHINA

The article is devoted to the peculiarities of accounting and of financial reporting in China. Studies the historical development and the formation of a modern financial system in China. The effect of IFRS on the formation of national accounting standards.

Keywords: accounting, financial reporting, International Financial Reporting Standards (IFRS), Chinese accounting standards (CAS), convergence.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження особливостей реформування бухгалтерського обліку та гармонізації національних стандартів Китаю з Міжнародними стандартами фінансової звітності обумовлена необхідністю використання такої практики та позитивного досвіду конвергенції для інших країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні вчені питанням бухгалтерського обліку в Китаї приділяють досить мало уваги. Серед наявних наукових робіт варто звернути увагу на дослідження російських науковців. Так, С.Н. Поленова [1] досліджувала природу регулювання бухгалтерського обліку в Китаї, а саме вплив культурних, історичних, економічних особливостей на встановлення порядку регулювання обліку. Наукові праці Ж. Цзехуа [2] присвячено гармонізації бухгалтерського обліку на прикладі Китаю та Росії. А.М. Ауганбаев [3] досліджував історію регулювання бухгалтерського обліку в Китаї, зокрема його етапи. Серед праць українських дослідників, на жаль, немає ґрунтовних досліджень зазначених питань, проте можна згадати І.А. Влазову та М.Е. Тарасова [4], які спробували проаналізувати особливості організації обліку в Китаї.

Постановка завдання. Таким чином, завдання дослідження полягає у аналізі передумов створення нових китайських стандартів бухгалтерського обліку на основі МСФЗ та їх впливу на розвиток бухгалтерської практики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливістю бухгалтерського обліку, як і політики, є те, що для нього не існує національних кордонів між країнами. Основні облікові принципи різних держав схожі, що доводить подібність нинішніх систем бухгалтерського обліку, наявних в різних країнах світу. Проте так само, як і мови, не зважаючи на схожість, відрізняються, бухгалтерський облік та фінансова звітність різних країн неоднакові. Загалом виділяють досить велику кількість чинників, що зумовлюють розвиток та формування бухгалтерських систем. Серед них економічні, політичні, культурні та багато інших. Вважається, що ці фактори взаємопов'язані. Так, у більшості країн, що характеризуються жорстким правовим регулюванням економічної діяльності, банки чи уряд історично вважалися основними кредиторами, в той час як у країнах загальноправової спрямованості фінансові потреби бізнесу забезпечуються за рахунок акціонерів і ринків цінних паперів.

Таким чином, реалізація теорії щодо впливу «навколишнього середовища» на систему бухгалтерського обліку на практиці обумовлює наявність у країнах зі схожими соціально-економічними умовами подібних рис облікової практики.

Глобалізація економіки призвела до уніфікації облікової практики та використання єдиних стандартів обліку для більшості країн світу. Необхідність створення таких облікових стандартів стала передумовою розробки Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Проте, не зважаючи на значну географію поширення, міжнародні стандарти не змогли повністю замінити національні. Для багатьох країн вони стали основою для створення своїх національних стандартів бухгалтерського обліку. Серед таких країн є і Китай. У статті автор спробує визначити доцільність такого кроку. Можливо, саме чітке використання МСФЗ – це той фактор, що стимулюватиме розвиток економіки та залучення іноземних інвестицій в цю країну? Чи підтвердиться теорія про те, що саме врахування національних особливостей бухгалтерської практики є тим фактором, що стимулюватиме подальший розвиток держави?

Для того, щоб стимулювати розвиток Китаю, як великого гравця на міжнародному інвестиційному ринку, необхідно постійно оновлювати бухгалтерську систему відповідно до міжнародної практики ведення обліку та складання фінансової звітності. Бухгалтерський облік належить до тієї сфери, яку постійно критикують як китайські бухгалтери, так і іноземними інвесторами. Наприклад, існують певні проблеми, з якими найчастіше зустрічаються іноземні інвестори в роботі з китайськими стандартами [5]:

- неправильна інтерпретація китайських рахунків;
- неправильна методологія консолідації звітності материнською компанією.

Китайські стандарти бухгалтерського обліку є сукупністю стандартів бухгалтерського обліку та практичних принципів, розроблених китайським Міністерством фінансів з метою формування у інвесторів впевненості щодо достовірності фінансової інформації. Стандарти ґрунтуються на Законі «Про бухгалтерський облік» [6], який включає в себе загальні принципи та правила обліку для всіх підприємств. Китайські стандарти бухгалтерського обліку (企业会计准则第) дослівно перекладаються як «Стандарти бухгалтерського обліку для підприємства», ще їх називають Стандартами бухгалтерського обліку для комерційних підприємств (ASBE – Accounting Standard for Business Enterprises), Китайськими обліковими стандартами – CAS (China Accounting Standards) чи Загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку КНР – PRS GAAP (Generally Accepted Accounting Principles). Остання аббревіатура за аналогією GAAP UA = П(С)БО (Положення стандарти бухгалтерського обліку) та НП(С)

БО (Національні положення стандарти бухгалтерського обліку).

Протягом перших десятиліть Китайська Народна Республіка (КНР) вела бухгалтерський облік за радянським зразком. Економічну діяльність контролювала держава, і суб'єкти господарювання були лише державними підприємствами. На той час використовувався балансовий підхід до обліку і такі звіти, як звіт про фінансовий результат та звіт про рух грошових коштів не складались, оскільки мета діяльності була не в отриманні прибутку.

З 1979 р. розпочалися економічні реформи з метою створення китайських стандартів фінансової звітності, які б відповідали міжнародній практиці бухгалтерського обліку. Зокрема, уряд Китаю ухвалив закон, який дозволяв діяльність спільних підприємств. Водночас було розроблено правила обліку для регулювання їх обліку. Передумовою такого кроку став розвиток ринкової економіки.

З подальшим розвитком ринкової економіки в 1990-х р. було створено національні стандарти бухгалтерського обліку. І хоча ці стандарти формувались на основі міжнародної практики, проте існувало й досить багато відмінностей, наприклад китайськими стандартами передбачено обмежене розкриття фінансової інформації для користувачів, зокрема звіт про фінансовий результат та звіт про фінансовий стан (баланс).

У 2001 р. Міністерство фінансів КНР розробило Стандарти бухгалтерського обліку для комерційних підприємств (ASBE01) на основі уже наявних стандартів. Починаючи з січня 2002 р., всі підприємства відповідно до затвердженого переліку були зобов'язані вести бухгалтерський облік та формувати фінансову звітність.

Перехід Китаю від планової до ринкової економіки призвів до збільшення прямих іноземних інвестицій, розвитку динамічного ринку цінних паперів, економічної інтеграції особливих адміністративних районів. Ці події створили необхідність реформування старих стандартів бухгалтерського обліку. Стандарти бухгалтерського обліку, закони і правила, що регламентували бухгалтерський облік, були регулярно змінені з метою наближення їх до МСФЗ. Зокрема ASBE01 були доопрацьовані у 2006 р. Нові стандарти ASBE06 були наближені до МСФЗ. Мета нових стандартів полягала в тому, щоб поетапно відмовитись від ASBE01 і перейти на МСФЗ. Таким чином, 15 лютого 2006 р. Міністерство фінансів оприлюднило основні принципи бухгалтерського обліку і 38 нових стандартів бухгалтерського обліку. Прийняття та впровадження нових стандартів бухгалтерського обліку, конвергенція китайських стандартів бухгалтерського обліку та МСФЗ є новим етапом розвитку бухгалтерської практики Китаю. Проте суттєвою проблемою залишається величезний обсяг фінансової інформації, необхідної китайським підприємствам для дотримання нових правил. Етапи

Таблиця 1

Етапи регулювання бухгалтерського обліку у Китаї

Етап	Період	Характеристика
1.	1978–1992	Товарна економіка не пов'язана з МСФЗ. Характеризується відновленням громадського економічного порядку, поступовим регулювання режиму бухгалтерського обліку.
2.	1992–2000	Залучення іноземних інвестицій, створення системи бухгалтерського обліку для пілотних акціонерних суспільств; характеризується тим, що вперше в історії китайського бухгалтерського обліку здійснюється внутрідержавна координація, початкова інтеграція з МСФЗ.
3.	2001–2007	Характеризується паралельністю ведення китайської системи бухгалтерського обліку і положень з бухгалтерського обліку компанії. Було здійснено загальнонаціональну єдність режиму бухгалтерського обліку на підприємстві, частково погоджено з МСФЗ.
4.	З 2007–донині	Китайські положення бухгалтерського обліку компаній по суті відповідають МСФЗ.

Таблиця 2

Відповідність МСФЗ, CAS та ПСБО

МСФЗ	CAS	П(С)БО, НП(С)БО
IFRS 1 Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності	CAS 38 Перше застосування стандартів бухгалтерського обліку для бізнесу	-
IFRS 2 Платіж на основі акцій	CAS 11 Платіж на основі акцій	П(С)БО 34 Платіж на основі акцій
IFRS 3 Об'єднання бізнесу	CAS 20 Об'єднання бізнесу	П(С)БО 19 Об'єднання підприємств
IFRS 4 Страхові контракти	CAS 25 Первісний договір страхування CAS 26 Договори перестраховування	-
IFRS 5 Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність	-	П(С)БО 27 Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
IFRS 6 Розвідка та оцінка запасів корисних копалин	CAS 27 Добування нафти та газу	П(С)БО 33 Витрати на розвідку запасів корисних копалин
IFRS 7 Фінансові інструменти: розкриття інформації	CAS 37 Фінансові інструменти	-
IFRS 8 Операційні сегменти	CAS 35 Звітність за сегментами	П(С)БО 29 Фінансова звітність за сегментами
IFRS 10 Консолідована фінансова звітність	CAS 33 Консолідована фінансова звітність	НП(С)БО 2 Консолідована фінансова звітність
IFRS 11 Спільна діяльність	CAS 40 Спільна діяльність	-
IFRS 12 Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання	CAS 41 Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання	-
IFRS 13 Оцінка справедливої вартості	CAS 39 Справедлива вартість	-
IAS 1 Подання фінансової звітності	CAS 30 Подання фінансової звітності	НП(С)БО 1 Загальні вимоги до фінансової звітності
IAS 2 Запаси	CAS 1 Запаси	П(С)БО 9 Запаси
IAS 7 Звіт про рух грошових коштів	CAS 31 Звіт про рух грошових коштів	П(С)БО 4 Звіт про рух грошових коштів (втратив чинність 19.03.2013 р.)
IAS 8 Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки	CAS 28 Облікова політика, зміни в облікових оцінках та виправлення помилок	П(С)БО 6 Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах
IAS 10 Події після звітного періоду	CAS 29 Події після звітного періоду	-
IAS 11 Будівельні контракти	CAS 15 Будівельні контракти	П(С)БО 18 Будівельні контракти
IAS 12 Податки на прибуток	CAS 18 Податок на прибуток	П(С)БО 17 Податок на прибуток
IAS 16 Основні засоби	CAS 4 Основні засоби	П(С)БО 7 Основні засоби
IAS 17 Оренда	CAS 21 Оренда	П(С)БО 14 Оренда
IAS 18 Дохід	CAS 14 Доходи	П(С)БО 15 Дохід
IAS 19 Виплати працівникам	CAS 9 Заробітна плата	П(С)БО 26 Виплати працівникам
IAS 20 Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу	CAS 16 Державні субсидії	-
IAS 21 Вплив змін валютних курсів	CAS 19 Перерахунок валюти	П(С)БО 21 Вплив змін валютних курсів
IAS 23 Витрати на позики	CAS 17 Витрати на позики	П(С)БО 31 Фінансові витрати
IAS 24 Розкриття інформації про зв'язані сторони	CAS 36 Операції з пов'язаними сторонами	П(С)БО 23 Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін
IAS 26 Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення	CAS 10 Ануїтетний фонд підприємства	-
IAS 27 Консолідована та окрема фінансова звітність	CAS 33 Консолідована фінансова звітність	П(С)БО 20 Консолідована фінансова звітність
IAS 28 Інвестиції в асоційовані підприємства	CAS 2 Довгострокова інвестиція капіталу	-
IAS 29 Фінансова звітність в умовах гіперінфляції	-	П(С)БО 22 Вплив інфляції
IAS 31 Частки у спільних підприємствах (втратив чинність)	CAS 2 Довгострокова інвестиція капіталу	-
IAS 32 Фінансові інструменти: подання	CAS 37 Фінансові інструменти	П(С)БО 13 Фінансові інструменти
IAS 33 Прибуток на акцію	CAS 34 Прибуток на акцію	П(С)БО 24 Прибуток на акцію
IAS 34 Проміжна фінансова звітність	CAS 32 Проміжний фінансовий звіт	-
IAS 36 Зменшення корисності активів	CAS 8 Знецінення активів	П(С)БО 28 Зменшення корисності активів
IAS 37 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи	CAS 13 Умовні	П(С)БО 11 Зобов'язання
IAS 38 Нематеріальні активи	CAS 6 Нематеріальні активи	П(С)БО 8 Нематеріальні активи
IAS 39 Фінансові інструменти: визнання та оцінка	CAS 12 Реструктуризація боргу CAS 22 Фінансові інструменти: визнання та оцінка CAS 23 Передача фінансових активів CAS 24 Хеджування	П(С)БО 12 Фінансові інвестиції
IAS 40 Інвестиційна нерухомість	CAS 3 Інвестиційна нерухомість	П(С)БО 32 Інвестиційна нерухомість
IAS 41 Сільське господарство	CAS 5 Біологічні активи	П(С)БО 30 Біологічні активи
-	CAS 7 Обмін негрошовими активами	-

реформування бухгалтерського обліку в Китаї представимо у таблиці 1 [3].

Основними характеристиками, які відрізняють національні стандарти Китаю від МСФЗ, є [7]:

1. Регулювання та контроль бухгалтерського обліку і фінансової звітності перебувають у підпорядкуванні Міністерства фінансів.

2. Наявні затверджені на державному рівні плани рахунків, на відміну від практики МСФЗ, яка дозволяє підприємствам самостійно формувати номери рахунків.

3. Подвійний запис ведеться лише в юанях, а операції в іноземній валюті переводяться в юані за офіційним курсом.

4. Історичний метод обліку витрат використовується більш широко, особливо для приватних фірм, оскільки важко отримати достовірну інформацію про справедливу вартість.

5. Фінансовий рік підприємств розпочинається з 1 січня.

6. Додаткові вимоги до розкриття інформації: інформація про ділових партнерів, звіт про рух грошових коштів (непрямий метод) та ін.

Для вітчизняних практиків бухгалтерського обліку характерні особливості китайських стандартів досить зрозумілі. Адже для українських бухгалтерів фінансовий і податковий рік також розпочинається 1 січня на відміну від тих країн, де використання МСФЗ дозволяє обирати період, коли розпочинатиметься фінансовий рік, і це може бути як 1 червня, так і 1 вересня. Українські підприємства так само, як і китайські, надають перевагу обліку активів за собівартістю, оскільки експертна оцінка – це досить дороге задоволення, яке не завжди є доцільним. Облік на вітчизняних підприємствах здійснюється в національній валюті, тоді як МСФЗ вводить термін «функціональна валюта», яка може бути не лише національною. Тобто, незважаючи на географічні, політичні, економічні та інші відмінності, національні системи обліку Китаю та України є досить близькими.

Наведемо узагальнене порівняння МСФЗ, CAS та П(С)БО у таблиці 2, доповнене автором на основі даних [8, с. 34–35].

Відсутність однойменних чи схожих за змістом стандартів, як правило, компенсується за рахунок інших, наприклад в китайських стандартах не передбачено окремого стандарту, присвяченого необоротним активам, призначеним для продажу, але відповідні положення є CAS 4 «Основні засоби» щодо основних засобів, призначених для продажу, а в CAS 1 «Запаси» згадуються інші необоротні активи, призначені для продажу, CAS 30 «Подання фінансової звітності» наводяться вимоги до розкриття інформації щодо припиненої діяльності.

Окрім того, в нових стандартах бухгалтерського обліку Китаю немає окремих конкретних рекомендацій, які регулюють фінансову звітність в умовах гіперінфляції. Проте CAS 19 «Перерахунок іноземної валюти» частково розглядає це питання.

Серед П(С)БО також є стандарти однойменних, яким немає ні в МСФЗ, ні серед китайських стандартів, наприклад П(С)БО 16 «Витрати» чи П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», проте аналогічно до прикладів, наведених вище, частково витрати згадуються в МСФЗ (IAS) 2 «Запаси», МСФЗ (IAS) 16 «Основні засоби» та ін., а дебіторську заборгованість у міжнародній практиці прийнято розглядати як фінансовий інструмент.

Як правило, використання МСФЗ досить часто має для країни і негативні наслідки, оскільки викликає необхідність застосування професійного судження,

що не завжди гарантує об'єктивність інформації. Людський фактор та етичні питання, пов'язані з висловленням власного судження не роздільні, а отже виникає можливість маніпулювання обліковою інформацією та її шахрайство. Високий рівень професіоналізму характерний не лише для українських бухгалтерів. Для працівників цієї сфери у КНР також існують чіткі правила. Проте існують там і ті, хто їх порушує. Якщо свідоцтво про професійну кваліфікацію бухгалтера було анульоване у зв'язку з порушеннями, передбаченими статтями 42–44 Закону КНР «Про бухгалтерський облік», до повторної здачі іспиту колишній бухгалтер допускається після закінчення 5 років з дня анулювання свідоцтва. А серед порушень, які можуть призвести до цього, такі [9]:

- ведення подвійної бухгалтерії;
- неправильне оформлення та прийом неналежних первинних облікових документів;
- зміна облікової політики через порушення правил обліку;
- порушення правил зберігання бухгалтерської документації, що спричинило втрату документів;
- надання різної за змістом фінансової звітності різним користувачам; підrobка або модифікація бухгалтерської документації, складання підrobленої фінансової звітності;
- приховування або умисне знищення бухгалтерської документації.

Якщо бухгалтер притягувався до кримінальної відповідальності за надання підrobленої фінансової звітності, приховування або умисне знищення облікових документів, реєстрів бухобліку, фінансової звітності, нецільове використання або привласнення коштів, то після анулювання свідоцтва про професійну кваліфікацію бухгалтера ця особа повторно до іспиту не допускається і права на повторне отримання кваліфікаційного свідоцтва не має [9].

Автор цілком погоджується з результатами дослідження Ж. Цзехуа щодо виокремлення п'яти ефективних наслідків результату прийняття та впровадження нових положень з бухгалтерського обліку [2, с. 9–12]:

- 1) затверджені положення з бухгалтерського обліку сприяли сталому розвитку лістингових компаній;
- 2) прийняті положення з бухгалтерського обліку уніфікували форму і вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності, підвищили якість бухгалтерської інформації компаній, сприяли поліпшенню та розвитку китайського ринку капіталу;
- 4) ефективне застосування, зближення і еквівалентність положень з бухгалтерського обліку компаній у 2007 р. значно прискорило розвиток в Китаї професії аудиторів;

5) прийняття та введення положень з бухгалтерського обліку компаній у 2007 р. сприяло всебічному розвитку аудиторської діяльності на території Китаю.

Китай, як одна з найбільших країн світу, що стрімко розвивається, підтримує зближення національних стандартів з міжнародними. На фоні глобалізації світової економіки цей процес є раціональним вирішенням проблеми, задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів облікової інформації і характеризує загальну тенденцію розвитку фінансової звітності. 2 квітня 2010 р. Міністерство фінансів Китаю видало «Дорожню карту зближення китайських положень і МСФЗ». Застосування Дорожньої карти привело до підвищення інформаційної прозорості фінансової звітності та міжнародної конкурентоспроможності китайських компаній. Вжиті заходи дозволили своєчасно формулювати проблемні

питання китайської специфіки розвитку економіки для вирішення їх в Раді МСФЗ, сприяють здоровому розвитку китайських компаній і ринку капіталу, захищають економічні інтереси країни [2].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, можна зробити висновки, що прагнення збереження індивідуальності бухгалтерської системи притаманне багатьом країнам світу, адже вважається, що використання стандартів іншої країни загрожує суверенітету. Проте використання МСФЗ поширюється на більше ніж 120 країн світу, серед яких і наша країна, для публічних акціонерних підприємств, банків, страхових компаній та підприємств фінансового сектора використання останніх є обов'язковим. Такий же принцип діє і для багатьох інших країн. Щодо Китаю, то з моменту прийняття в 2007 р. положень з бухгалтерського обліку лістингові компанії стали повсюдно і ефективно застосовувати їх для формування звітної інформації. Положення з бухгалтерського обліку сприяють запобіганню переслідування короткострокових цілей компаній у процесі формування звітної інформації, сталого розвитку підприємств, підвищенню якості бухгалтерської інформації, розвитку ринку капіталу, прискореному розвитку професії бухгалтерів та аудиторів, зближенню національних стандартів з міжнародними. Таким чином, повною мірою проявилися економічні наслідки застосування конвергенції CAS та МСФЗ.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Поленова С.Н. Природа регулирования бухгалтерского учета в Китае [Электронный ресурс] / С.Н. Поленова. – Режим доступа : <http://auditfin.com/fin/2009/6/Polenova/Polenova%20.pdf>.
2. Цзехуа Ж. Гармонизация бухгалтерского учета на примере России и Китая [Электронный ресурс] / Ж. Цзехуа. – Режим доступа : <http://eos.ibi.spb.ru/mod/resource/view.php?id=61540&redirect=1>.
3. Ауганбаев А.М. История регулирования бухгалтерского учета в Китае [Электронный ресурс] / А.М. Ауганбаев. – Режим доступа : <http://lib.psunbrb.by/bitstream/112/2767/1/177.pdf>.
4. Власова И.А. Особенности организации бухгалтерского учета в Китае [Электронный ресурс] / И.А. Власова, М.Е. Тарасова. – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/7_86608.doc.htm.
5. Chinese Accounting Standards: an Introduction to CAS v IFRS. [online] Available through: <http://www.sjgrand.cn/chinese-accounting-standards-introduction-cas-v-ifrs>.
6. 中国会计法规 [online] Available at: <http://www.casplus.com/rules/rules.asp>.
7. Brenet, S. Improving accounting quality: GAAP versus IFRS. [online] Available at: <http://dare.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=484472>.
8. An Overview of New PRC GAAP: Difference between Old and New PRC GAAP and its Convergence with IFRS. [online] Available through: <http://www.kpmg.com/CN/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/New-PRC-GAAP-201109.pdf>.
9. Правила присвоения квалификации бухгалтера в [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://cnlegal.ru/china_accounting_audit/accounting_qualification_measures/.

УДК 005.934:656.2

Муренко Т.О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеського національного економічного університету*

Максімова В.Ф.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеського національного економічного університету*

ВИЗНАЧЕННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СКЛАДІ МЕРЕЖЕВИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Статтю присвячено питанням гарантування економічної безпеки та її складових на транспорті. Розглянуто сучасні підходи до оцінки економічної безпеки залізничних підприємств, зовнішні та внутрішні загрози. Запропоновано перелік оціночних показників економічної безпеки залізничних підприємств при їх входженні до складу мережесистемних об'єднань.

Ключові слова: економічна безпека, залізничний транспорт, зовнішні та внутрішні загрози, оціночні показники, мережесистемні об'єднання.

Муренко Т.О., Максимова В.Ф. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОЦЕНОЧНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В СОСТАВЕ СЕТЕВЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ

Статья посвящена вопросам обеспечения экономической безопасности и ее составляющих на транспорте. Рассмотрены современные подходы к оценке экономической безопасности железнодорожных предприятий, внешние и внутренние угрозы. Предложен перечень оценочных показателей экономической безопасности железнодорожных предприятий при их вхождении в состав сетевых объединений.

Ключевые слова: экономическая безопасность, железнодорожный транспорт, внешние и внутренние угрозы, оценочные показатели, сетевые объединения.

Murenko T.O., Maksimova V.F. DETERMINATION OF PERFORMANCE INDICATOR OF ECONOMIC SECURITY OF RAILWAY COMPANIES IN THE COMPOSITION OF NETWORK CONNECTIONS

The article focuses on issues of economic security and its components in rail transport. A modern approaches to the economic security of the transport industry and external and internal threats are discussed in the article. A list of performance indicators economic safety of railway companies with their entry into the network of connections.

Keywords: economic security, railway transport, external and internal threats, performance indicator, network connection.